

Nr 204.

Av herr **von Sydow** och herr **Ericson, Hans**, i anledning av
Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om arbets-
tiden å svenska fartyg.

I anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 364 med förslag till lag om arbetstiden å svenska fartyg, få vi härmed väcka följande motion:

Av de tryckta handlingarna i detta ärende inhämtas, att det av de särskilda sakkunniga avgivna förslaget, som ligger till grund för lagförslaget, tillkommit utan att de sakkunniga haft tid och tillfälle att förbereda och utföra arbetet såsom av dem varit planlagt. I socialstyrelsens och kommerskollegiets gemensamt avgivna yttrande över de sakkunnigas förslag erinras också, att ämbetsverken till följd av den knappt tillmätta tid, som stått dem till buds, icke kunnat ägna ärendet den ingående behandling, som dess vikt otvivelaktigt krävt, och icke heller kunnat sätta sig i förbindelse med de olika intressenter, vilka närmast berördes av frågan och vilkas mening det skulle varit värdefullt att inhämta för åstadkommande av en mera allsidig utredning. Lagrådet har också på grund av utredningens bristfällighet förklarat sig icke hava varit i stånd att ägna förslaget sådan saklig granskning, som vederbort.

Det synes oss uppenbart, att det måste vara i högsta grad betänkligt att antaga ett lagförslag av den vikt som det förevarande, då någon sakkunnig utredning i ärendet i själva verket icke föreligger. Icke en enda av de myndigheter, som yttrat sig i ärendet, har kunnat påtaga sig ansvar för innehållet i lagförslaget, utan i sådant hänseende reserverat sig på grund av den knappa tid, som stått till buds

för förslaget granskning. Man har framlagt förslaget utan att det är möjligt att av handlingarna i ärendet bilda sig en föreställning om lagens blivande följder i praktiken. Att antaga ett så illa förberett förslag strider fullkomligt mot all vedertagen och på goda skäl grundad praxis här i landet.

Oavsett underhålligheten i ärendets förberedande behandling hava också på flera håll framförts invändningar mot planen att nu införa en särskild lag om arbetstiden ombord å fartyg. En sådan lag kommer endast att avse en del av fartygsbesättningens arbets- och levnadsförhållanden ombord samt en sådan del därav, som icke gärna kan utbrytas och behandlas för sig, utan att enhetligheten blir lidande. Särskilt äro frågorna om arbetstidens begränsning och om bemanningens tillräcklighet jämte kostförhållandena ombord med mera (den så kallade bemanning-skalau) i hög grad beroende av varandra. Frågan om särskild bemanningslag är emellertid under utredning och torde inom kort kunna föreläggas riksdagen. Det synes uppenbart, att det vore riktigare, om dessa båda frågor bleve upptagna till behandling och avgörande i ett sammanhang.

Vidare har framhållits, att världens förnämsta sjöfartsidkande nationer sakna en mera genomförd lagstiftning på ifrågavarande område samt att i intet av dessa länder arbetstiden å fartyg är begränsad i den utsträckning som avses i det nu framlagda förslaget. I Norge är frågan om en lagstiftning i ärendet å bane och har fortskridit så långt, att ett förslag till lag framlagts för norska stortinget. Detta förslag innehåller i viktiga avseenden icke en så långt gående begränsning av arbetstiden som det svenska förslaget. Det är tydligt, att om den svenska rederinäringen betungas med strängare bestämmelser i nu förevarande avseende än de konkurrerande ländernas, det är fara värt, att vår rederinäringens konkurrenskraft minskas och det svenska tonnage övergår i utländsk ägo.

Det synes oss påtagligt, att vad som sålunda från sakkunnigt håll framhållits mot det nu framlagda förslaget är av den stora vikt, att detta förslag icke nu bör antagas, såvitt icke det kunde påvisas, att särskilt här i landet utomordentligt starka skäl nödvändiggjorde, att en lagstiftning i frågan omedelbart genomföres. Såvitt vi kunna finna är detta icke alls förhållandet. Skälet till lagförslagets framläggande är icke att några missförhållanden skulle i ifrågavarande avseenden råda på de svenska fartygen utan endast att man ansett sig böra genomföra en begränsning av arbetstiden ombord samtidigt med det man genomför den så kallade åtta-timmarsdagen inom industrien. I fråga om arbets-

tidens begränsning inom industrien har som huvudsakligt skäl i den särskilda kungl. propositionen, som avgivits därom, framhållits, att kravet på genomförande av åtta-timmarsdagen under mer än 30 år varit ett önskemål för arbetareorganisationerna över hela världen samt att förhållandena här i landet vore sådana, att statsklokheten påbjöde dess genomförande. Vi lämna här åsido, huruvida detta resonemang är riktigt i fråga om industriens arbetare. Att det skulle äga giltighet även för sjömännen tillåta vi oss bestämt bestrida. Att en begränsning av arbetstiden för sjöfolket under årtal varit en programpunkt, som samlat dessa till gemensam aktion, kan icke sanningsenligt påstås. De skäl, som från industriarbetarnas sida i huvudsak plägat anföras för åtta-timmarsdagens genomförande inom industrien, gälla icke heller för sjömännen. Dessa skäl äro i huvudsak, att arbetet i de instängda fabrikerna med deras understundom osunda luft och övriga mindre goda hygieniska förhållanden inneburo en våda för arbetarnas hälsa, att arbetarna borde hava någon tid att ägna sig åt sin familj, åt arbetet i fria naturen samt åt politiska och kommunala frågor, sociala samkväm och dylikt. Dessa skäl äga icke tillämplighet å sjömännen. Förhållandena ombord äro så egenartade, att den eventuella lagstiftningen för industrien icke erbjuder en jämförelsepunkt för sjöfolket.

Då vi enligt vad här ovan framgår för vår del anse, att med den nu ifrågasatta lagstiftningen tillsvidare bör anstå, hava vi saknat anledning att ingå i någon detaljbegränsning av det framlagda förslaget. Vi kunna emellertid icke underlåta att anmärka, att enligt vår övertygelse förslagets genomförande skulle medföra mycket svåra konsekvenser för kanal-, skärgårds- och Mälarsjöfarten. Helt visst skulle det, på sätt anförts av målsmännen för denna sjöfart, medföra i väsentlig mån ett insällande av denna viktiga lokaltrafik till stor skada för såväl gods- som persontrafiken i omfattande delar av landet.

På grund av vad nu blivit anført, hemställa vi,

att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts ifrågasvarande proposition nr 364.

Stockholm den 1 april 1919.

Hjalmar von Sydow.

Hans Ericson.